

1.6.2017
תיק: 29/2016

בבית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות
בפני ה"ה עו"ד בשה, מר רוזמן ועו"ד בורוכובסקי

בעניין שבין: מר אלנתן שחור

דואר אלקטרוני: elnathan.schachor@gmail.com

(להלן: "המתלונן")

- נגד -

- לבין: 1. מר עמרי אפרים
2. חברת ידיעות אינטרנט ותקשורת דיגיטלית בע"מ (אתר האינטרנט "Ynet").
(להלן: "הנילוו")

החלטה

1. לפנינו תלונתו של מר אלנתן שחור (להלן: "מר שחור") מיום 29.8.2016, כנגד הכתב מר עמרי אפרים (להלן: "הכתב") וחברת ידיעות אינטרנט ותקשורת דיגיטלית בע"מ (אתר האינטרנט "Ynet") (להלן: "Ynet").

מר שחור טוען כי בכתבות מיום 11.8.2016 ו- 22.8.2016 נכללו פרטים מטעים, וכי הן היו מוטות באופן המהווה הפרה של סעיפים 2, 3, 4א' ו- 6' לתקנון האתיקה המקצועי של מועצת העיתונות בישראל (להלן: "התקנון"). כמו כן, טוען המתלונן כי פניותיו אל Ynet בהקשר זה לא נענו.

2. עסקינן בשתיים מתוך שורת כתבות (מיום 8.8.2016, 9.8.2016, 11.8.2016 ו- 22.8.2016) שסיקרו את תיק נקאש ואח' נ' משרד הפנים ואח' (אשר נדון הן בבית המשפט לענייני משפחה והן בבית המשפט המחוזי). הדיונים עסקו בפרשה סבוכה של הבת הקטינה של גב' נקאש, ביורר מוצאה הביולוגי, וטענות לאי חוקיות דרך הבאתה למדינת ישראל.

3. בתחילת ההתדיינות המשפטית טענה גב' גלית נקאש כי היא אמה הביולוגית של הקטינה. גב' נקאש עמדה על כך שהביאה את הקטינה לישראל ממקום הולדתה, סרי לנקה, על מנת שבדיקת הרקמות להוכחת אימהותה תתברר בישראל.

4. על יסוד הסכמת גב' נקאש לביצוע בדיקת הרקמות, עיכב בית המשפט הנכבד את גירוש הקטינה לסרי לנקה, תוך הבהרה כי היה ובדיקת הרקמות לא תתמוך בטענת האימהות של גב' נקאש, תגורש הילדה ללא צורך בהחלטה נוספת.
5. מצב דברים משפטי זה, סוקר בצורה מפורטת וראויה בכתבות שפורסמו ב Ynet בימים 8.8.2016 ו-9.8.2016.
6. ביום 11.8.2016, במהלך דיון נוסף שהתקיים, התברר כי בדיקת הרקמות מצביעה על כך שגב' נקאש אינה האם הביולוגית של הקטינה. או אז, טען אחיה של גב' נקאש, כי הוא האב של הקטינה, מה שהוגדר ע"י Ynet כ"התפתחות דרמטית" בפרשה. על החלטה זו וכן על פרוטוקול ההחלטה וכל המסמכים שהוגשו לצורך הדיון הוטל חיסיון.
7. על רקע נסיבות אלו, ביום 11.8.2016 פורסמה ב Ynet כתבה נוספת שכותרתה;

"התפתחות משמעותית בפרשת התינוקת בנתב"ג, הגירוש עוכב

פרסום ראשון: לבית המשפט הועברו תוצאות בדיקת הרקמות שהתבקשה לעבור גלית נקש, שסיפורה נחשף לראשונה ב-ynet, כדי להוכיח שהתינוקת שהביאה עמה מסרי לנקה היא בתה הביולוגית. בשל התפתחות שטרם ניתן לחשוף הורתה השופטת להקפיא את גירוש הילדה.

עמרי אפרים, פורסם: 11.8.2016, 19:55."

בהמשך הכתבה מועתק חלק מן הכתבות הקודמות שעיקרו כי גב' נקאש הסכימה לעבור בדיקת אימהות וכי בהתאם לכך יוכרע גורלה של הקטינה וכן מובאות טענותיה של גב' נקאש, לפיהן נתקלה שוב ושוב באטימות מצד הרשויות והתנגדותן הלא מוצדקת לטענתה כי המדובר בביתה. מפאת חשיבותם יובאו הקטעים העיקריים מהכתבה כלשונם:

"נקש (49) מרמת גן, נחתה בישראל בשבת עם תינוקת כבת שנה. היא טוענת שילדה אותה בסרי לנקה. מנגד הרשויות ביקשו לגרש את התינוקת בטענה שנקש מסרבת לעבור בדיקת רקמות והחשש היה שהתינוקת לא שלה ושהיא נקנתה בכסף. היא הסבירה כי לא סירבה לעבור בדיקה שכזו, אלא התעקשה לעבור אותה בישראל. בית המשפט המחוזי בתל אביב פסק כי תעבור בדיקה להוכחת אימהותה, ובהתאם לכך יוכרע גורלה של התינוקת. בכך נענו דרישותיה של נקש – לערוך את הבדיקה בארץ ולא לגרש את הילדה.

....

לדבריה, חזרה של שתיהן לסרי לנקה תביא למעצר מיידי מאחר שלא יצאו מהמדינה באופן חוקי. "אני לא מתכוונת לוותר על הילדה שלי. מדובר בסיוט של שנה ואני מחכה שהוא ייגמר", אמרה נקש ל-Ynet. הרשויות טוענות כי קיים חשד שנקש ניסתה להבריח את התינוקות בעזרת אחיה, וכי הובהר לה לפני שנה כי היא מחויבת בבדיקת רקמות שתתבצע מחוץ לישראל.

....

עוד נטען כי התינוקות טסה עם דרכון שהונפק לתינוקות אחרת, ונקש הציגה דרכונים שונים ביציאתה מסרי לנקה ובהחלפת הטיסה בטורקיה. **"במשך שנה ניסינו להסדיר את הנושא באופן חוקי" אמרה נקש, "אבל נתקלנו שוב ושוב באטימות הרשויות", אמרה.** (ההדגשות אינן במקור – י.ב.)

8. אנו סבורים, כי השילוב בין כותרת המשנה ובין גוף הכתבה מביאה את הקורא, בעל כורחו, למסקנה כי תוצאות בדיקת הרקמות שכנעו את בית המשפט הנכבד כי גב' נקאש היא אם הקטינה וכי זו למעשה הסיבה להקפאת גירוש הקטינה.

בכותרת מובהר כי בעקבות העברת בדיקת הרקמות הורה בית המשפט לעכב את גירוש הילדה. בגוף הכתבה חזר הכתב ופירט את טענותיה של גב' נקאש אודות העוול שנגרם לה, ואטימות הרשויות בבואה לשכנע כי היא האם הביולוגית של הקטינה. שילוב שני אלו יחדיו, לא יכול אלא להתפרש על ידי הקורא התמים כאילו בדיקת הרקמות ובית המשפט בעקבותיה שוכנעו באימהותה של הקטינה.

כל זן, כאשר הלכה למעשה ה"דרמה" שהתחוללה בבית המשפט הנכבד באותו היום, הייתה הפוכה בתכלית – בדיקת הרקמות הוכיחה כי גב' נקאש אינה אם הקטינה.

בכך מובל הקורא למסקנה הפוכה בתכלית מן המציאות, כפי שהייתה ידועה לכתב.

9. בנסיבות אלו, אנו סבורים כי יש בכתבה משום חלקי אמיתות אשר מביאים בכללם לפרסום שאינו מדויק, מטעה ומוטה, בניגוד לסעיפים 2, 4א' ו-6 לתקנון.

10. גם בכתבת המשך מיום 22.8.2016 אין זכר לטענה כי אחיה של גב' נקאש הוא אב הקטינה וכי בדיקת הרקמות לא הוכיחה כי גב' נקאש אינה אם הקטינה.

11. להגנתם טוענים Ynet כי בכתבות מיום 11.8.2016 וכן מיום 22.8.2016, לא ניתן היה לפרט את פרטי המקרה לנוכח חיסיון שהוטל על ידי בית המשפט הנכבד ביום 11.8.2016. אכן בית

המשפט הנכבד אסר בהחלטתו מיום 11.8.2016 על הפרסום האמור בפרוטוקול ובמסמכים שהיוו את הבסיס להחלטת בית המשפט הנכבד. ואולם, חרף ההחלטה כאמור בחרו Ynet לפרסם חלקים מההחלטה, ובפרט את העובדה כי תוצאות בדיקת הרקמות הובאו בפני בית המשפט הנכבד וכי בית המשפט הנכבד הורה להקפיא את גירוש הקטינה.

12. ייתכן והמדובר בפרסום המפר, לכאורה, את צו החיסיון שהוטל על ידי בית המשפט הנכבד. לדעתנו, ככלל, פרסום המנוגד להוראה מפורשת של בית המשפט, עלול להוות אף עבירה אתית בהיותו פרסום "לא אחראי" וזאת בניגוד לסעיף 2 לתקנון.

ייתכן כי במקרים מסוימים בהם אינטרס הציבור לדעת, חריג ומובהק, ניתן לשקול זאת כנגד אותה חובה. **אנו מציעים כי מועצת העיתונות תבהיר מהם אותם כללי האתיקה בהקשר זה.**

13. במהלך הישיבה, התברר כי מר שחור ביקש לקבל את תגובת Ynet לתלונה, אולם זו לא הועברה לו עד למועד הדיון בפנינו. Ynet אף נמנעו מלשלוח נציג לדיון וביקשו להסתפק בתגובתם הכתובה. בתגובתם הכתובה מיום 16.11.2016, ביקשו Ynet כי לא נעביר את תוכן תגובתם למתלונן על צורפותיה וזאת משני טעמים:

א. לתגובה צורפה החלטה מיום 11.8.2016 אשר נטען כי היא חסויה וכי התגובה מסתמכת עליה, ומשכך חסויה היא אף בפני המתלונן.

ב. לטענתם אין להפוך תלונה כ"חכה לדייג" של אסמכתאות.

המותב סבור כי שעה שהוגשו למותב טיעונים ואסמכתאות, מתוך מטרה לשכנע את ביה"ד לדחות את התלונה, מחייבים כללי הצדק הטבעי לאפשר למתלונן לראות את שהונח בפני המותב ולהגיב על הנטען קודם לקבלת ההחלטה. משכך, נדרשים טעמים כבדי משקל על מנת למנוע ממתלונן לראות את התשובה לתלונה והאסמכתאות שצורפו לה. אשר לטענת החיסיון, כפי שיובהר להלן, בוטל החיסיון בשלב מאוחר יותר על ידי בית המשפט (להוציא חריג שאינו נוגע לענייננו) – ומשכך לא הייתה כל מניעה להעביר את תגובת Ynet על צורפותיה למתלונן, ולאפשר לו להגיב על הדברים.

בהתאם, ביום 16.5.17 הגיש המתלונן את תגובתו לתגובת Ynet בה טען, בין היתר, כי צו החיסיון היה חלקי לכתחילה – וככל שחל על הפרשה אין הנילון יכול היה לפרסם פרסום כלשהו. משבחר הנילון לפרסם את הפרסום חרף החיסיון – היה עליו להקפיד כי הפרסום מדויק ואינו מטעה.

14. בסוגיית החיסיון דעתנו כדעת המתלונן.

בפרוטוקול מיום 11.8.2016 (רע"מ (מחוזי-ת"א) 18646-08-16 נקאש ואח' נ' משרד הפנים ואח', כב' הש' ר. לבהר שרון), נקבע בסעיף ב' כי ההדינות המשפטיות תיוותר חסויה:

"חוות דעתו של דר' לבנטל תשאר חסויה לחלוטין, וכך גם הדברים בפרוטוקול בהם ציטטתי את הבהרותיו של פרופ' לבנטל לחוות דעתו, כך גם כל הפרוטוקול מהיום וכן הבקשה שהוגשה על ידי המבקשים אתמול ותגובת המדינה" (שם, בעמ' 11).

מאוחר יותר בוטל החיסיון למצער באופן חלקי (ראה סעיף 13 להחלטה מיום 18.8.16 וסעיף 3 לפסק הדין מיום 8.9.16), אולם ייתכן ויש בסיס לטענת Ynet כי ביום הפרסום – ה- 11.8.16 וה- 22.8.16, סברו כי פרטי הדיון חסויים (אם כי עיון בהחלטה מיום 18.8 מותיר מקום גם לפרשנות אחרת). כיום, מפורסמים רובם המכריע של הפרוטוקולים וההחלטות באופן פומבי (ומשכך לא הייתה מניעה מלמסור למתלונן את תגובת Ynet כאמור).

חשוב מכך לצורך ההכרעה בעניינינו: **אם סבר Ynet כי ההחלטה חסויה – אסור היה לו לדווח אודותיה. משעה שבחר לדווח אודותיה חרף החיסיון – מוטלת עליו החובה לוודא כי הדיווח מדויק.** לא ייתכן כי גוף עיתונאי מצטט חלקים מתוך החלטה חסויה וכאשר מפנים את תשומת ליבו לכך שהכתבה מטעה הוא מתגונן בטענת חיסיון.

ככל שYnet סבור היה כי ההחלטה חסויה, אסור היה לו לדווח מאוס אודותיה, או למצער, מחויב היה להקפיד הקפדה יתרה כי מקצת הפרטים שפורסמו לא יביאו את הקורא לכלל הבנה מוטעית.

משבחר Ynet לפרסם מקצת הפרטים חרף החיסיון, אין הוא יכול להתגונן בטענת חיסיון כנגד עבירת הטעיה.

15. באשר לרף הענישה, אנו סבורים כי המדובר ברף הנמוך של עבירות אתיות. לא שוכנענו כי ההטעיה בוצעה במכוון. הכתבות שהונחו בפנינו תומכות יותר במסקנה כי המדובר היה בניסיון לפרסם פרטים חלקיים תוך כיבוד מסוים לצו החיסיון, יחד עם הדבקה של קטעים מכתבות קודמות.

אנו מניחים כי חוסר תשומת לב הובילו לכך שהדבקת הכתבות הקודמות יחד עם הפרסום החלקי של ההחלטה החסויה, הובילו למסקנה מטעה ואנו מניחים כי לא זו הייתה כוונת הכותב.

16. סוף דבר, כי אנו סבורים ש Ynet ראויה לענישה ברף הנמוך ואנו מזכירים אותם כפי שמכותנו מכות ס' 50א' לתקנון מועצת העיתונות בישראל.

17. כמו כן, אנו מורים ל Ynet לפרסם את לוז החלטתנו בנוסח הבא :

"בית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות בישראל, הרשיע את Ynet והכתב בעבירות עפ"י סעיפים 2, 4א' ו-6ג' לתקנון, תוך שהוא מקבל את תלונתו של מר שחור, מנהל בלוג "עיתונאים בשחור".

בית הדין קבע כי Ynet הפרו צו חיסיון בפרשת גלית נקאש.

בית הדין סבור כי הכתבה ביום 11.8.16 הייתה מטעה: Ynet פרסמו חלק קטן מתוך ההתדיינות המשפטית. פרסום חלקי זה, יחד עם ציטוט טענת גב' נקאש בדבר העוול שנגרם לה, הוביל את הקורא למסקנה כי גב' נקאש היא אימה הביולוגית של הקטינה, וכי בית המשפט השתכנע באשר לעוול שנגרם לה. זאת, כאשר באותה עת הוכח בבית המשפט היפוכו של דבר: כי גב' נקאש אינה אימה הביולוגית של הקטינה, וכי טענותיה לא היו אמת.

את החלטת המלאה של בית הדין ניתן לקרוא באתר מועצת העיתונות בישראל:

<http://www.moaza.co.il/BRPortal/br/P100.jsp>

אנו מורים ל Ynet לפרסם את כותרת ההודעה בעמוד הראשי של האתר, במשך יום אחד לפחות ולאחר מכן להותיר את הכתבה נגישה בהתאם למועד הכרונולוגי של פרסומה.

היה ו Ynet יבחרו שלא לפעול כפי הנחיתנו, אנו מורים לכלל החברים במועצת העיתונות לפרסם את הכתבה האמורה, בתנאים שפורטו לעיל.

18. בסיום החלטתנו זו, אנו מבקשים להביע צער על החלטת Ynet והכתב, שלא להופיע בפנינו.

אנו סבורים כי כאשר מועלית כנגד עיתון, גוף תקשורת או כתב, טענה להפרת חובה אתית, ומתקיים דיון מעין שיפוטי, מן הראוי להגיע לדיון זה, אפילו סבור העיתון או הכתב כי אין בסיס לתלונה.

התייצבות זו, תשקף את הכבוד אשר רוכש גוף התקשורת או הכתב, לחובות האתיות המוטלות על ציבור העיתונאים, וממילא תסייע למותב לקבל החלטה מאוזנת ולרדת לחקר האמת.

ניתנה היום, ט"ו אייר תשע"ז, 11.5.2017.

עו"ד יגאל בורקובסקי, אב"ד

מר יוסי רוזנמן, דיין

עו"ד אמיר בשה, דיין